

Ed.

944. Frumvarp til laga

[505. mál]

um sjóði atvinnuveganna.

(Lagt fyrir Alþingi á 107. löggjafarþingi 1984—85.)

I. KAFLI

Almenn ákvæði.

1. gr.

Lög þessi taka til eftirgreindra sjóða atvinnuveganna: Búnaðarsjóðs, Iðnaðarsjóðs og Sjávarútvegssjóðs. Þegar vísað er til sjóða í lögunum er átt við þessa þrjá sjóði nema annað sé tekið fram.

Sjóðirnir eru, hver um sig, sjálfstæðar stofnanir.

II. KAFLI

Búnaðarsjóður.

2. gr.

Hlutverk Búnaðarsjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum.

3. gr.

Stjórn Búnaðarsjóðs skal skipuð 5 mönnum sem landbúnaðarráðherra skipar til eins árs í senn að loknum ársfundi sjóðsins, sbr. 4. gr. Skulu tveir þeirra skipaðir samkvæmt tilnefningu Stéttarsambands bænda og tveir samkvæmt tilnefningu Búnaðarfélags Íslands, en einn skipar ráðherra án tilnefningar. Jafnmargir varamenn skulu skipaðir á sama hátt. Ráðherra skipar formann og varaformann úr hópi stjórnarmanna.

Formaður stjórnarinnar boðar hana til fundar. Til þess að fundur sjóðsstjórnar sé lögmætur, þarf meiri hluti stjórnarinnar að sitja hann. Á stjórnarfundum ræður afl atkvæða.

Ársfundur, sbr. 4. gr., ákveður þóknun stjórnarmanna.

4. gr.

Fyrir lok maímánaðar ár hvert skal haldinn sérstakur ársfundur Búnaðarsjóðs. Stjórn sjóðsins boðar til fundarins. Á ársfundi skal stjórn sjóðsins leggja fram til umræðu og afgreiðslu ársskýrslu sjóðsins og reikninga fyrir liðið ár. Fundurinn kys endurskoðendur sjóðsins, sbr. 51. gr., og ákveður þóknun stjórnarmanna, sbr. 3. gr. Ársfundur getur ákveðið að hluti ráðstöfunarfjár Búnaðarsjóðs skuli renna í sérstaka deild innan sjóðsins, sbr. 11. gr. og 14. gr.

Ársfundur getur gert tillögur til stjórnar sjóðsins um stefnumarkandi atriði er varða skipulag og starfsemi sjóðsins.

Rétt til setu á ársfundi með tillögurétti og atkvæðisrétti eiga 10 fulltrúar tilnefndir af Stéttarsambandi bænda og 10 fulltrúar tilnefndir af Búnaðarfélagi Íslands.

Stjórn sjóðsins getur auk þess boðið að sitja ársfund sjóðsins öðrum þeim sem hún telur ástæðu til að sitji fundinn.

5. gr.

Verkefni stjórnar Búnaðarsjóðs eru þessi:

1. Að ráða forstöðumann sjóðsins.
2. Að ákveða starfsskipulag sjóðsins að því leyti sem það hefur ekki verið gert í reglugerð.
3. Að ákveða starfsáætlun og rekstraráætlun fyrir sjóðinn til eins árs í senn.
4. Að ákveða hvar handbært fé sjóðsins skuli geymt.
5. Að taka ákvarðanir um lántökur sjóðsins.
6. Að setja reglur um lánakjör sjóðsins.
7. Að taka ákvarðanir um veitingu lána og ábyrgða, svo og um úthlutun á styrkjum úr sjóðnum, sbr. 11. gr.
8. Að ráða löggiltan endurskoðanda til að endurskoða reikninga sjóðsins ásamt kjörnum endurskoðendum, sbr. 51. gr.

6. gr.

Forstöðumaður Búnaðarsjóðs hefur á hendi alla daglega stjórn sjóðsins samkvæmt nánari fyrirmælum sjóðsstjórnar. Forstöðumaður ræður sjóðnum starfsfólk í samráði við sjóðsstjórn.

7. gr.

Búnaðarsjóður veitir lán í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 2. gr. laga þessara. Stjórn sjóðsins ákveður hvort sjóðurinn lánar beint eða fyrir milligöngu viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

8. gr.

Stjórn Búnaðarsjóðs ákveður hvaða tryggingar skuli settar fyrir lánum úr sjóðnum. Metur stjórnin það í hverju tilviki hvort trygging sé fullnægjandi.

Sjóðsstjórn getur sett það sem skilyrði að lánað sé gegn sjálfskuldarábyrgð viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

9. gr.

Stjórn Búnaðarsjóðs ákveður lánstíma og önnur lánakjör sjóðsins. Stjórninni er heimilt að ákveða að lánakjör og lánshlutföll séu mismunandi eftir því hvaða tryggingar eru settar fyrir lánum. Þegar viðskiptabankar eða aðrar lánastofnanir ábyrgjast lán úr sjóðnum getur stjórnin ákveðið að lánakjör séu hagstæðari fyrir lántakendur og lánshlutföll hærri en ella væri.

10. gr.

Búnaðarsjóður getur veitt ábyrgðir á lánum í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 2. gr. laga þessara, eftir ákvörðun sjóðsstjórnar hverju sinni.

11. gr.

Innan Búnaðarsjóðs skal starfa sérstök deild er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum.

Stjórn sjóðsins er heimilt að veita úr deild þessari lán eða styrki til framleiðniaukningar og hagræðingar í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum og til atvinnurekstrar á bújörðum. Má jöfnum höndum styrkja rannsóknir og framkvæmdir, er miða að lækkun framleiðslu- og dreifingarkostnaðar í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum, svo og framkvæmdir, er stefna að því að samræma framleiðslu í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum þörfum þjóðfélagsins miðað við markaðsaðstæður innan lands og utan á hverjum tíma.

Lán sem veitt eru skv. 2. mgr. þessarar lagagreinar getur sjóðsstjórn ákveðið að afskrifa ef verkefni, er lánað hefur verið út á, ber ekki tilætlaðan árangur.

Stjórn sjóðsins er í samræmi við hlutverk deildarinnar heimilt að ráðstafa fjármunum hennar til þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja eða til kaupa á eignarhlutum í starfandi fyrirtækjum.

12. gr.

Stjórn Búnaðarsjóðs er heimilt að ákveða að sjóðurinn taki þátt í fjárfestingar- og þróunarfélögum, enda samrýmist slík þátttaka hlutverki sjóðsins, sbr. 2. gr. laga þessara.

13. gr.

Búnaðarsjóður tekur, við gildistöku laga þessara, við öllum eignum Stofnlánadeildar landbúnaðarins og Byggingastofnunar landbúnaðarins samkvæmt lögum nr. 45/1971, Framleiðnisjóðs landbúnaðarins samkvæmt lögum nr. 89/1966 og Fiskræktarsjóðs samkvæmt XIV. kafla laga nr. 76/1970, svo og skuldbindingum þessara aðila.

14. gr.

Tekjur Búnaðarsjóðs eru:

1. Eignir Stofnlánadeildar landbúnaðarins, Framleiðnisjóðs landbúnaðarins og Fiskræktarsjóðs.
2. Gjald á söluvörur og þjónustu landbúnaðarins, er hér segir:
 - a) ½% á söluvörur í alifugla- og svínarækt, land- og veiðileigu.
 - b) 1% á annað sem gjaldskylt er.Gjald þetta skal ákvarða og innheimta á sama hátt og búnaðarmálasjóðsgjald.
3. Gjald á óniðurgreitt heilðsöluverð landbúnaðarvara, er nemi 1%. Gjald á vörur, sem ekki eru verðlagðar af sexmannanefnd, skal miða við áætlað heilðsöluverð. Heimilt er landbúnaðarráðherra að ákveða endurgreiðslu þessa gjalds eða niðurfellingu þess við útflutning afurða, sem ekki njóta útflutningsbóta úr ríkissjóði eða þegar útflutningsbætur hrökkva ekki lengur til. Sölusamtök framleiðenda og aðrir seljendur á heilðsölustigi skulu standa skil á gjöldunum. Gjald þetta nær til allra sömu vörutegunda og gjald skv. 2. tl. þessarar greinar.

Innheimta skal sama gjald af innfluttum kartöflum og tekið er af kartöflum framleiddum innanlands.
4. Jöfnunargjald 1%, er skal reikna og innheimta á sama hátt og segir í 3. tl.
5. Gjald af skírur veiðitekjum skv. lögum nr. 76/1970 um lax- og silungsveiði, 2% er innheimtist af veiðifélögum.
6. Tekjuafgangur fiskeldisstöðva ríkisins, eftir ákvörðun ráðherra.
7. 3% af óskírur tekjum vatnsaflsstöðva í landinu sem selja orku til almennings.
8. Önnur framlög.
9. Fjármagnstekjur.

Búnaðarsjóður getur samið við annan aðila um að hann annist innheimtu á gjöldum samkvæmt þessari grein. Skal innheimta og álagning gjaldanna fara fram samkvæmt nánari ákvæðum í reglugerð.

Eignir Framleiðnisjóðs landbúnaðarins og sérstök framlög, þ. á m. eftir atvikum hluti ráðstöfunarfjár Búnaðarsjóðs samkvæmt ákvörðun ársfundar sjóðsins hverju sinni, skulu renna í sérstaka deild innan Búnaðarsjóðs, sbr. 11. gr. laga þessara. Fé þessu og fjármagnstekjum af því skal haldið aðgreindum í bókhaldi og reikningum sjóðsins.

15. gr.

Landbúnaðarráðherra getur, samkvæmt tillögum stjórnar Búnaðarsjóðs, sett nánari ákvæði um skipulag sjóðsins og framkvæmd laga þessara í reglugerð.

III. KAFLI

Iðnaðarsjóður.

16. gr.

Hlutverk Iðnaðarsjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í iðnaði eða öðrum atvinnugreinum.

17. gr.

Stjórn Iðnaðarsjóðs skal skipuð 5 mönnum sem iðnaðarráðherra skipar til eins árs í senn að loknum ársfundi sjóðsins, sbr. 18. gr. Skulu tveir þeirra skipaðir samkvæmt tilnefningu Félags íslenskra iðnrekenda og tveir samkvæmt tilnefningu Landssambands iðnaðarmanna, en einn skipar ráðherra án tilnefningar. Jafnmargir varamenn skulu skipaðir á sama hátt. Ráðherra skipar formann og varaformann úr hópi stjórnarmanna.

Formaður stjórnarinnar boðar hana til fundar. Til þess að fundur sjóðsstjórnar sé lögmætur, þarf meiri hluti stjórnarinnar að sitja hann. Á stjórnarfundum ræður afl atkvæða. Ársfundur, sbr. 18. gr., ákveður þóknun stjórnarmanna.

18. gr.

Fyrir lok maímánaðar ár hvert skal haldinn sérstakur ársfundur Iðnaðarsjóðs. Stjórn sjóðsins boðar til fundarins. Á ársfundi skal stjórn sjóðsins leggja fram til umræðu og afgreiðslu ársskýrslu sjóðsins og reikninga fyrir liðið ár. Fundurinn kýs endurskoðendur sjóðsins, sbr. 51. gr., og ákveður þóknun stjórnarmanna, sbr. 17. gr.

Ársfundur getur gert tillögur til stjórnar sjóðsins um stefnumarkandi atriði er varða skipulag og starfsemi sjóðsins.

Rétt til setu á ársfundi með tillögurétti og atkvæðisrétti eiga 10 fulltrúar tilnefndir af Félagi íslenskra iðnrekenda og 10 fulltrúar tilnefndir af Landssambandi iðnaðarmanna.

Stjórn sjóðsins getur auk þess boðið að sitja ársfund sjóðsins öðrum þeim sem hún telur ástæðu til að sitji fundinn.

19. gr.

Verkefni stjórnar Iðnaðarsjóðs eru þessi:

1. Að ráða forstöðumann sjóðsins.
2. Að ákveða starfsskipulag stofnunarinnar að því leyti sem það hefur ekki verið gert í reglugerð.
3. Að ákveða starfsáætlun og rekstraráætlun fyrir sjóðinn til eins árs í senn.
4. Að ákveða hvar handbært fé sjóðsins skuli geymt.
5. Að taka ákvarðanir um lántöku sjóðsins.
6. Að setja reglur um lánakjör sjóðsins.
7. Að taka ákvarðanir um veitingu lána og ábyrgða, svo og úthlutun á styrkjum úr sjóðnum, sbr. 25. gr.
8. Að ráða löggiltan endurskoðanda til að endurskoða reikninga sjóðsins, ásamt kjörnum endurskoðendum, sbr. 51. gr.

20. gr.

Forstöðumaður Iðnaðarsjóðs hefur í hendi alla daglega stjórn sjóðsins samkvæmt nánari fyrirmælum sjóðsstjórnar.

Forstöðumaður ræður sjóðnum starfsfólk í samráði við sjóðsstjórn.

21. gr.

Iðnaðarsjóður veitir lán í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 16. gr. laga þessara.

Stjórn sjóðsins ákveður hvort sjóðurinn lánar beint eða fyrir milligöngu viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

22. gr.

Stjórn Iðnaðarsjóðs ákveður hvaða tryggingar skuli settar fyrir lánnum úr sjóðnum. Metur stjórnin það í hverju tilviki hvort trygging sé fullnægjandi.

Sjóðsstjórn getur sett það sem skilyrði að lánað sé gegn sjálfskuldarábyrgð viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

23. gr.

Stjórn Iðnaðarsjóðs ákveður lánstíma og önnur lánakjör sjóðsins. Stjórninni er heimilt að ákveða að lánakjör og lánshlutföll séu mismunandi eftir því hvaða tryggingar eru settar fyrir lánunum. Þegar viðskiptabankar eða aðrar lánastofnanir ábyrgjast lán úr sjóðnum getur stjórnin ákveðið að lánakjör séu hagstæðari fyrir lántakendur og lánshlutföll hærri en ella væri.

24. gr.

Iðnaðarsjóður getur veitt ábyrgðir á lánunum í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 16. gr. laga þessara, eftir ákvörðun sjóðsstjórnar hverju sinni.

25. gr.

Innan Iðnaðarsjóðs skal starfa sérstök deild er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í iðnaði eða öðrum atvinnugreinum.

Stjórn sjóðsins er heimilt að veita árlega úr deild þessari lán eða styrki til eftirgreindra verkefna:

1. Vöruþróunar, hönnunar og annarrar nýsköpunar.
2. Útflutnings- og markaðsstarfsemi.
3. Annarra rannsókna og nýjunga í þarfir iðnaðarins eða annarra atvinnugreina.

Lán, sem veitt eru samkvæmt þessari lagagrein, getur sjóðsstjórn ákveðið að afskrifa ef verkefni, er lánað hefur verið út á, ber ekki tilætlaðan árangur.

Stjórn sjóðsins er, í samræmi við hlutverk deildarinnar, heimilt að ráðstafa fjármunum hennar til þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja eða til kaupa á eignarhlutum í starfandi fyrirtækjum.

26. gr.

Stjórn Iðnaðarsjóðs er heimilt að ákveða að sjóðurinn taki þátt í fjárfestingar- og þróunarfélögum enda samrýmist slík þátttaka hlutverki sjóðsins, sbr. 16. gr. laga þessara.

27. gr.

Iðnaðarsjóður tekur, við gildistöku laga þessara, við öllum eignum Iðnlánasjóðs, þ. á m. eignum lánadeildar iðngarða, samkvæmt lögum nr. 65/1967, svo og skuldbindingum sjóðsins.

28. gr.

Tekjur Iðnaðarsjóðs eru:

1. Eignir Iðnlánasjóðs.
2. Sérstakt gjald er innheimt af iðnaðinum í landinu. Skal gjald þetta nema 0,25% af aðstöðugjaldsstofni sem á er lagt skv. V. kafla laga nr. 73/1980, um tekjustofna sveitarfélaga. Undanþegin gjaldi þessu eru mjólkurbú, svo og allur kjöt- og fiskiðnaður, þó ekki lagmetisiðnaður. Gjald þetta skal á lagt af skattstjórum og innheimt af innheimtumönnum ríkisins. Gjaldþagi skal vera 1. ágúst ár hvert og má taka gjaldið lögtaki, sbr. lög nr. 29/1885, um lögtak og fleira. Gjald þetta skal vera frádráttarbært sem rekstrarkostnaður við álagningu tekjuskatts og tekjuútsvars.
3. Önnur framlög.
4. Fjármagnstekjur.

Eignir vöruþróunar- og markaðsdeildar Iðnlánasjóðs skulu renna í sérstaka deild innan Iðnaðarsjóðs, sbr. 25. gr. laga þessara. Í deild þessa skulu og renna $\frac{4}{7}$ hlutar af því gjaldi sem innheimt er af iðnaðinum í landinu skv. 2. tl. þessarar lagagreinar. Fé þessu og fjármagnstekjum af því skal haldið aðgreindum í bókhaldi og reikningum sjóðsins.

$\frac{2}{7}$ hlutar af því gjaldi, sem innheimt er af iðnaðinum í landinu skv. 2. tl. þessarar lagagreinar, skulu renna óskiptir til Útflutningsmiðstöðvar iðnaðarins.

29. gr.

Iðnaðarráðherra getur, samkvæmt tillögum stjórnar Iðnaðarsjóðs, sett nánari ákvæði um skipulag sjóðsins og framkvæmd laga þessara í reglugerð.

IV. KAFLI

Sjávarútvegssjóður.

30. gr.

Hlutverk Sjávarútvegssjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í sjávarútvegi eða öðrum atvinnugreinum.

31. gr.

Stjórn Sjávarútvegssjóðs skal skipuð 5 mönnum sem sjávarútvegsráðherra skipar til eins árs í senn að loknum ársfundi sjóðsins, sbr. 32. gr. Skal einn þeirra skipaður samkvæmt tilnefningu Landssambands íslenskra útvegsmanna. Tveir þeirra skulu skipaðir samkvæmt sameiginlegri tilnefningu Sölumiðstöðvar hraðfrystihúsanna, Sjávarafurðadeildar Sambands íslenskra samvinnufélaga og Sölusambands íslenskra fiskframleiðenda, en verði þessir aðilar ekki sammála um tilnefningu skal ráðherra tilnefna fulltrúa þessa. Einn stjórnarmanna skal skipaður samkvæmt sameiginlegri tilnefningu Sjómannasambands Íslands og Farmanna- og fiskimannasambands Íslands, en verði þessir aðilar ekki sammála skal ráðherra tilnefna hann. Einn stjórnarmanna skipar ráðherra án tilnefningar. Jafnmargir varamenn skulu skipaðir á sama hátt. Ráðherra skipar formann og varaformann úr hópi stjórnarmanna.

Formaður stjórnarinnar boðar hana til fundar. Til þess að fundur sjóðsstjórnar sé lögmatgur, þarf meiri hluti stjórnarinnar að sitja hann. Á stjórnarfundum ræður afl atkvæða.

Ársfundur, sbr. 32. gr., ákveður þóknun stjórnarmanna.

32. gr.

Fyrir lok maímánaðar ár hvert skal haldinn sérstakur ársfundur Sjávarútvegssjóðs. Stjórn sjóðsins boðar til fundarins. Á ársfundi skal stjórn sjóðsins leggja fram til umræðu og afgreiðslu ársskýrslu sjóðsins og reikninga fyrir liðið ár. Fundurinn kys endurskoðendur sjóðsins, sbr. 51. gr., og ákveður þóknun stjórnarmanna, sbr. 31. gr.

Ársfundur getur gert tillögur til stjórnar sjóðsins um stefnumarkandi atriði er varða skipulag og starfsemi sjóðsins.

Rétt til setu á ársfundi með tillögurétti og atkvæðisrétti eiga 5 fulltrúar tilnefndir af Landssambandi íslenskra útvegsmanna og 3 fulltrúar tilnefndir af hverjum eftirtalinna aðila: Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, Sambandi íslenskra samvinnufélaga, Sölusambandi íslenskra fiskframleiðenda, Sjómannasambandi Íslands og Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands. Stjórn sjóðsins getur auk þess boðið að sitja ársfund sjóðsins öðrum þeim sem hún telur ástæðu til að sitji fundinn.

33. gr.

Verkefni stjórnar Sjávarútvegssjóðs eru þessi:

1. Að ráða forstöðumann sjóðsins.
2. Að ákveða starfsskipulag stofnunarinnar að því leyti sem það hefur ekki verið gert í reglugerð.
3. Að ákveða starfsáætlun og rekstraráætlun fyrir sjóðinn til eins árs í senn.
4. Að ákveða hvar handbært fé sjóðsins skuli geymt.
5. Að taka ákvarðanir um lántökur sjóðsins.
6. Að setja reglur um lánakjör sjóðsins.

7. Að taka ákvarðanir um veitingu lána og ábyrgða, svo og um úthlutun á styrkjum úr sjóðnum, sbr. 39. gr.
8. Að ráða löggiltan endurskoðanda til að endurskoða reikninga sjóðsins, ásamt kjörnum endurskoðendum, sbr. 51. gr.

34. gr.

Forstöðumaður Sjávarútvegssjóðs hefur á hendi alla daglega stjórn sjóðsins samkvæmt nánari fyrirmælum sjóðsstjórnar.

Forstöðumaður ræður sjóðnum starfsfólk í samráði við sjóðsstjórn.

35. gr.

Sjávarútvegssjóður veitir lán í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 30. gr. laga þessara.

Stjórn sjóðsins ákveður hvort sjóðurinn lánar beint eða fyrir milligöngu viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

36. gr.

Stjórn Sjávarútvegssjóðs ákveður hvaða tryggingar skuli settar fyrir lánum úr sjóðnum. Metur stjórnin það í hverju tilviki hvort trygging sé fullnægjandi.

Sjóðsstjórn getur sett það sem skilyrði að lánað sé gegn sjálfskuldarábyrgð viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

37. gr.

Stjórn Sjávarútvegssjóðs ákveður lánstíma og önnur lánakjör sjóðsins. Stjórninni er heimilt að ákveða að lánakjör og lánshlutföll séu mismunandi eftir því hvaða tryggingar eru settar fyrir lánum. Þegar viðskiptabankar eða aðrar lánastofnanir ábyrgjast lán úr sjóðnum getur stjórnin ákveðið að lánakjör séu hagstæðari fyrir lántakendur og lánshlutföll hærri en ella væri.

38. gr.

Sjávarútvegssjóður getur veitt ábyrgðir á lánum í samræmi við hlutverk sitt, sbr. 30. gr. laga þessara, eftir ákvörðun sjóðsstjórnar hverju sinni.

39. gr.

Innan Sjávarútvegssjóðs skal starfa sérstök deild er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í sjávarútvegi eða öðrum atvinnugreinum.

Stjórn sjóðsins er heimilt að veita árlega úr deild þessari lán eða styrki til eftirgreindra verkefna:

1. Hafrannsóknna.
2. Rannsóknna á fiskigöngum og fiskistofnum.
3. Tilrauna til veiða með nýjum aðferðum eða veiðarfærum.
4. Tilrauna við verkun og vinnslu sjávarafurða.
5. Markaðsleitar fyrir sjávarafurðir.
6. Annarra rannsókna og nýjunga í þarfir sjávarútvegsins eða annarra atvinnugreina.

Lán, sem veitt eru samkvæmt þessari lagagrein, getur sjóðsstjórn ákveðið að afskrifa ef verkefni, er lánað hefur verið út á, ber ekki tilætlaðan árangur.

Stjórn sjóðsins er, í samræmi við hlutverk deildarinnar, heimilt að ráðstafa fjármunum hennar til þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja eða til kaupa á eignarhlutum í starfandi fyrirtækjum.

40. gr.

Stjórn Sjávarútvegssjóðs er heimilt að ákveða að sjóðurinn taki þátt í fjárfestingar- og þróunarfélögum enda samrýmist slík þátttaka hlutverki sjóðsins, sbr. 30. gr. laga þessara.

41. gr.

Sjávarútvegssjóður tekur, við gildistöku laga þessara, við öllum eignum Fiskveiðasjóðs samkvæmt lögum nr. 44/1976, Fiskimálasjóðs samkvæmt lögum nr. 89/1947 og Styrktar- og lánasjóðs fiskiskipa samkvæmt lögum nr. 9/1944, svo og skuldbindingum þessara sjóða.

42. gr.

Tekjur Sjávarútvegssjóðs eru:

1. Eignir Fiskveiðasjóðs, Fiskimálasjóðs og Styrktar- og lánasjóðs fiskiskipa.
2. Sá hluti útflutningsgjalds af sjávarafurðum sem rennur til sjóðsins lögum samkvæmt.
3. Önnur framlög.
4. Fjármagnstekjur.

Eignir Fiskimálasjóðs skulu renna í sérstaka deild innan Sjávarútvegssjóðs, sbr. 39. gr. laga þessara. Í deild þessa skulu og renna 5% af tekjum sjóðsins samkvæmt 2. tl. þessarar lagagreinar. Fé þessu og fjármagnstekjum af því skal haldið aðgreindum í bókhaldi og reikningum sjóðsins.

43. gr.

Sjávarútvegssjóður kemur í stað Fiskveiðasjóðs í lögum nr. 4/1976, um Stofnfjár sjóð fiskiskipa, og skal Stofnfjár sjóður fiskiskipa starfa sem sérstök deild við Sjávarútvegssjóð.

44. gr.

Sjávarútvegsráðherra getur, samkvæmt tillögum stjórnar Sjávarútvegssjóðs, sett nánari ákvæði um skipulag sjóðsins og framkvæmd laga þessara í reglugerð.

V. KAFLI

Sameiginleg ákvæði.

45. gr.

Stjórn hvers sjóðs er heimilt að semja um það að önnur stofnun annist daglegan rekstur sjóðsins.

46. gr.

Hverjum sjóði er heimilt, innan ramma lánsfjárlaga, að taka lán til starfsemi sinnar innanlands eða erlendis, annaðhvort í eigin nafni eða fyrir milligöngu annarra aðila.

47. gr.

Umsóknir um lán, ábyrgðir eða styrki úr sjóðunum skulu vera skriflegar og fylgi þeim:

1. Ítarleg lýsing á því hvernig verja eigi fénu.
2. Upplýsingar um tryggingar sem umsækjandi getur sett fyrir láni eða ábyrgð.
3. Rekstrar- og efnahagsreikningur umsækjanda ef um starfandi fyrirtæki er að ræða.
4. Aðrar upplýsingar sem máli skipta.

Stjórn hvers sjóðs getur látið gera sérstök umsóknareyðublöð sem umsækjendur skulu útfylla.

48. gr.

Sjóðirnir eru undanþegnir öllum opinberum gjöldum og sköttum til ríkissjóðs eða sveitarsjóða eða annarra stofnana.

49. gr.

Ef veð er selt á nauðungaruppboði eða við gjaldþrotaskipti ber uppboðshaldara að geta þess í uppboðsgerðinni ef eign er veðsett einhverjum sjóðanna og skal sjóðnum gert aðvart svo tímanlega að hann geti látið fulltrúa sinn vera við uppboðið.

50. gr.

Stjórnarmenn, forstöðumaður og aðrir starfsmenn sjóðanna eru bundnir þagnarskyldu um atriði sem þeir fá vitneskju um í starfi sínu og leynt skulu fara samkvæmt lögum, fyrirmælum yfirboðara eða eðli málsins. Þagnarskylda helst þótt látið sé af starfi.

51. gr.

Ársfundur hvers sjóðs kýs árlega tvo endurskoðendur til að endurskoða reikninga sjóðsins.

VI. KAFLI

Gildistaka o. fl.

52. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. september 1985.

53. gr.

Með lögum þessum eru felldir úr gildi I. og XII. kafli og 74. gr. laga nr. 45/1971, um Stofnlánadeild landbúnaðarins og Byggingastofnun landbúnaðarins, ásamt síðari breytingum, lög um Framleiðnisjóð landbúnaðarins, nr. 89/1966, ásamt síðari breytingum, XIV. kafli laga nr. 76/1970, um lax- og silungsveiði, 2. mgr. 6. gr. laga nr. 50/1984, um Lífeyrissjóð bænda, og 2. tl. 2. gr. laga nr. 34/1979, um veðdeild Búnaðarbanka Íslands.

Búnaðarsjóður kemur í stað Stofnlánadeildar landbúnaðarins í 2. mgr. 12. gr., 1. mgr. 13. gr. og 2. mgr. 16. gr. ábúðarlaga, nr. 64/1976, c-lið 47. gr. og 57. gr. jarðalaga, nr. 65/1976, sbr. lög nr. 90/1984, um breyting á þeim lögum, og í 1. mgr. 10. gr. jarðræktarlaga, nr. 79/1972.

Stjórn Búnaðarsjóðs kemur í stað fulltrúa Búndarfélags Íslands og Stéttarsambands bænda í stjórn Stofnlánadeildar landbúnaðarins í 2. gr. og 6. gr. laga nr. 12/1984, um breytingar á lausaskuldum bænda í föst lán.

54. gr.

Með lögum þessum eru felld úr gildi lög um Iðnlánasjóð, nr. 68/1967, ásamt síðari breytingum.

Iðnaðarsjóður skal koma í stað Iðnlánasjóðs í lögum nr. 47/1970, um Útflutningslána-sjóð, og einnig að því er varðar tilnefningar í framkvæmdastjórn Iðnþróunarsjóðs, sbr. 4. gr. laga nr. 9/1970.

55. gr.

Með lögum þessum eru felld úr gildi lög um Fiskveiðasjóð Íslands, nr. 44/1976, ásamt síðari breytingum, lög um Fiskimálasjóð, nr. 89/1947, ásamt síðari breytingum, og lög um stuðning við nýbyggingu fiskiskipa, nr. 9/1944.

56. gr.

3. töluliður 4. gr. laga nr. 52/1983, um útflutningsgjald af sjávarafurðum, orðist svo:
3. Til Sjávarútvegssjóðs 18,8%.

57. gr.

3. töluliður 3. gr. laga nr. 43/1982, um útflutningsgjald af grásleppuafurðum, orðist svo:
3. Til Sjávarútvegssjóðs 24%.

Ákvæði til bráðabirgða I.

Er lög þessi hafa verið samþykkt skal skipa fyrstu stjórn hvers sjóðs með þeim hætti er um ræðir í 3., 17. og 31. gr. Skulu stjórnir þessar sitja þar til nýjar stjórnir verða skipaðar að loknum fyrstu ársfundum sjóðanna er haldnir skulu fyrir lok maímánaðar 1986.

Ákvæði til bráðabirgða II.

Búnaðarsjóður greiðir Lífeyrissjóði bænda til ársloka 1985 fé til lífeyrisgreiðslna samkvæmt 19. gr., sbr. 17. og 18. gr. laga nr. 50/1984, um Lífeyrissjóð bænda.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Í byrjun september 1984 gerðu stjórnarflokkarnir með sér samkomulag um aðgerðir í efnahags- og atvinnumálum. Í samkomulaginu sagði m. a. í kafla um nýsköpun í atvinnulífi og uppstokkun sjóðakerfis:

„Fjárfestingarlánasjóðum atvinnuveganna, sem starfa samkvæmt sérstökum lögum, verði fækkað í þrjá: Búnaðarsjóð, Sjávarútvegssjóð og Iðnaðarsjóð. Sjóðir þessir sinni hlutverki sínu fyrst og fremst með lánveitingum í gegnum hið almenna bankakerfi.“

Frumvarp þetta er að stofni til samið af nefnd sem skipuð var þann 24. október 1984 til þess að hafa yfirumsjón með undirbúningi tillagna og gerð nauðsynlegra lagafrumvarpa um nýsköpun í atvinnulífi og uppstokkun sjóðakerfis. Í nefndinni áttu sæti: Guðmundur G. Þórarinsson, verkfræðingur, formaður, Friðrik Sophusson, alþingismaður, Stefán Guðmundsson, alþingismaður og Valur Valsson, bankastjóri. Með nefndinni hafa starfað þeir Baldur Guðlaugsson, hrl., Eiríkur Tómasson, hrl. og Gunnlaugur Sigmundsson, deildarstjóri og síðar forstjóri, en hann var ritari nefndarinnar.

Nefndin hefur samið lagafrumvarp um sjóðina þrjá sem í samkomulagi stjórnarflokka-anna greindi. Samkvæmt frumvörpunum leysir Búnaðarsjóður af hólmi Stofnlánadeild landbúnaðarins og Framleiðnisjóð landbúnaðarins, auk þess sem Byggingarstofnun landbúnaðarins og Fiskræktarsjóður eru lögð niður. Iðnaðarsjóður yfirtekur Iðnlánasjóð og Sjávarútvegssjóður kemur í stað Fiskveiðasjóðs Íslands, Fiskimálasjóðs og Styrktar- og lánasjóðs fiskiskipa.

Við frumvarpsgerðina var leitast við að samræma löggjöf um sjóðina þrjá eftir því sem unnt reyndist. Skal nú gerð stuttlega grein fyrir helstu atriðum sem eru sameiginlg fyrir sjóð-ina þrjá samkvæmt frumvarpinu.

1. Sjóðirnir verða sjálfstæðar stofnanir. Lögbundin framlög úr ríkissjóði eru afnumin, en ákvæði núgildandi laga um tekjuöflun sjóðanna í formi gjalda á viðkomandi atvinnugreinar haldast svo til óbreytt.
2. Sjóðirnir öðlast fullt sjálfstæði til að ákveða til hvaða atvinnugreina og viðfangsefna þeir lána, hverra trygginga skuli krafist og hver vera skuli lánshlutföll, vaxtakjör og önnur lánakjör. Lög munu þannig ekki vera því lengur til fyrirstöðu að sjóðirnir láni til „heimilisláusra“ atvinnugreina, eða atvinnufyrirtækja hvers annars, en ákvarðanir um slíkt verða í höndum viðkomandi sjóðsstjórnar og þar með í reynd í höndum viðkomandi atvinnugreinar.
3. Stjórn hvers sjóðs ákveður hvort sjóðurinn skuli lána beint eða fyrir milligöngu viðskiptabanka eða annarra lánastofnana. Í þessu felst að sjóðirnir geta valið á milli mismunandi leiða:
 - a) Þeir geta lánað beint og annast afgreiðslu lánanna sjálfir.
 - b) Þeir geta ákveðið að lánsúmsóknir þurfi að fara í gegnum viðskiptabanka umsækjenda sem láti þá í té umsögn, auk þess sem sjóðirnir gætu ákveðið að setja það sem skilyrði fyrir lánveitingu að viðskiptabanki eða önnur lánastofnun ábyrgist lánið.

- c) Þeir geta endurkeypt skuldabréf af viðskiptabönkum og öðrum lánastofnunum.
- d) Þeir geta lánað viðskiptabönkum og öðrum lánastofnunum beint, enda hyggist viðkomandi stofnanir endurlána féð til viðfangsefna sem samrýmast hlutverki viðkomandi sjóðs.

Hver sjóður gæti hvort heldur er valið eina af ofangreindum leiðum eða blöndu af þeim og gæti því hugsast að sjóðirnir störfuðu að þessu leyti hver með sínum hætti.

- 4. Stjórnnum sjóðanna er heimilt að ákveða að lánakjör og lánshlutföll verði mismunandi eftir því hvaða tryggingar eru settar fyrir lánnum. Með þessu móti er sjóðunum gert kleift að aðlaga lánshlutföll, vaxta- og önnur lánakjör þeim tryggingum sem settar eru og þar með þeirri áhættu sem tekin er í hverju tilfalli. Jafnframt er tekið sérstaklega fram í frumvörpunum að þegar viðskiptabankar eða aðrar lánastofnanir ábyrgjast lán megi hafa lánakjör hagstæðari lántakendum og lánshlutföll hærri en ella væri. Slíkt fyrirkomulag gæti stuðlað að því að lánveitingar sjóðanna færu fram í gegnum bankakerfið.
- 5. Felld eru úr lögum ákvæði um að tiltekinn viðskiptabanki skuli hafa á hendi daglegan rekstur eða stjórn hvers sjóðs. Hins vegar er stjórnnum sjóðanna veitt heimild til þess að semja um það að önnur stofnun annist daglegan rekstur.
- 6. Starfsemi sjóðanna verður fyrst og fremst í því fólgin að sjóðirnir veiti lán eða ábyrgðir. En jafnframt er lagt til að innan hvers sjóðs starfi sérstök deild er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í viðkomandi eða öðrum atvinnugreinum og er sjóðstjórn bæði heimilt að veita lán og styrki úr þessari deild.

Heimilt er að afskrifa slík lán ef verkefni sem lánað hefur verið út á ber ekki tilætlaðan árangur. Þá er og heimilt að ráðstafa fjármunum hinna sérstöku deilda til þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja eða til kaupa á eignarhlutum í starfandi fyrirtækjum.

Hin sérstaka deild innan Sjávarútvegssjóðs tekur við eignum og tekjum Fiskimálasjóðs, hin sérstaka deild innan Búnaðarsjóðs við eignum Framleiðnisjóðs landbúnaðarins (Framleiðnisjóður hefur engar lögbundnar tekjur) og hin sérstaka deild innan Iðnaðarsjóðs við eignum og tekjum vöruþróunar- og markaðsdeildar Iðnlánasjóðs. Ber að halda fé og fjármagnstekjum hinna sérstöku deilda aðgreindum í bókhaldi og reikningum sjóðanna.

- 7. Stjórnnum sjóðanna er heimilt að ákveða að þeir taki þátt í fjárfestingar- og þróunarfélögum að því marki sem slík þátttaka samrýmist hlutverki sjóðanna.
- 8. Teknar eru upp heimildir fyrir sjóðina til að taka lán erlendis í eigin nafni innan ramma lánsfjárlaga. Á hinn bóginn eru felld brott ákvæði um að ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar sjóðanna, þótt ríkisábyrgð héldist að sjálfsögðu að því er varðar skuldbindingar sem stofnað hefur verið til með ríkisábyrgð áður en nýju lögin taka gildi. Samkvæmt þessu yrðu sjóðirnir framvegis að sækja um ríkisábyrgð á einstökum lántökum eða skuldbindingum til þess að henni yrði til að dreifa.
- 9. Felld eru brott ákvæði um það hvenær heimilt sé að telja lán eða eftirstöðvar lána úr sjóðunum fallin í gjalddaga án uppsagnar og um heimild sjóðanna til að láta selja veð við opinber uppboð án undangengins dóms, sáttar eða fjárnáms, enda slík lagaákvæði óþörf, þar sem sjóðirnir geta áskilið sér þennan rétt í skuldabréfum þeim sem lántakendur gefa út til viðurkenningar skuld sinni.

Sama máli gegnir um lagaákvæði varðandi heimildir sjóðanna til að gengistryggja endurlán erlends lánsfjár. Slík ákvæði í einstökum lögum eru nú óþörf vegna almennra heimilda í lögum nr. 13/1979.

- 10. Æðsta vald í málefnum hvers sjóðs verður í höndum 5 manna stjórnar, sem skipuð verður af ráðherra til eins árs í senn. Skulu 4 þeirra skipaðir samkvæmt tilnefningum, en einn skipar ráðherra á tilnefningar. Ráðherra skipar formann og varaformann úr hópi stjórnarmanna.

Fyrir lok maímánaðar ár hvert skal haldinn sérstakur ársfundur viðkomandi sjóðs. Rétt til setu á ársfundi með tillögurétti og atkvæðisrétti eiga samtals 20 fulltrúar, tilnefndir af sömu aðilum og tilnefna stjórnarmenn. Stjórn hvers sjóðs getur auk þess boðið að sitja ársfund sjóðsins öðrum þeim sem hún telur ástæðu til að sitji fundinn.

Hlutverk ársfundar er að ræða og afgreiða ársskýrslu og reikninga viðkomandi sjóðs, en stjórnin skal leggja hvort tveggja fyrir fundinn. Einnig kýs ársfundur endurskoðendur sjóðsins og ákveður þóknun stjórnarmanna. Loks er tekið fram í frumvörpunum að ársfundur geti gert tillögur til stjórnar sjóðsins um stefnumarkandi atriði er varða skipulag og starfsemi sjóðsins. Ákvörðunarvaldið er þó eftir sem áður hjá stjórninni.

Um Búnaðarsjóð.

Samkvæmt frumvarpi þessu tekur Búnaðarsjóður við öllum eignum Stofnlánadeildar landbúnaðarins, Byggingarstofnunar landbúnaðarins, Framleiðnisjóðs landbúnaðarins og Fiskræktarsjóðs, svo og skuldbindingum þessara sjóða. Skal sjóðunum nú lýst stuttlega.

Stofnlánadeild landbúnaðarins.

Um Stofnlánadeild landbúnaðarins gilda lög nr. 45 frá 16. apríl 1971 ásamt síðari breytingum. Hún er deild í Búnaðarbanka Íslands og heyrir undir landbúnaðarráðherra. Bankaráð Búnaðarbankans er jafnframt stjórn deildarinnar, en þegar bankaráðið fjallar um málefni deildarinnar taka þar sæti til viðbótar bankaráðsmönnum 2 fulltrúar. Er annar tilnefndur af Stéttarsambandi bænda en hinn af Búnaðarfélagi Íslands, báðir til 4 ára. Hlutverk Stofnlánadeildar er að auka framleiðslu og framleiðni í íslenskum landbúnaði og treysta byggð í sveitum landsins með lánveitingum:

1. Til jarðakaupa.
2. Til ræktunar, útihúsa, vatnsveitna og varmaveitna og annarra mannvirkja, er varða landbúnað, þar með talin ylraekt, loðdýrarækt, lax- og silungseldi.
3. Til vinnlustöðva landbúnaðarins.
4. Til heykögglaferksmiðja, heypurrkunarstöðva, til viðgerðarverkstæða fyrir landbúnaðarvélar og annarra verkstæða, er veita þjónustu fyrir viðkomandi sveitir, til bústofnskaupa, búvéla og þungavinnuvéla búnaðar- og ræktunarsambanda.

Tekjur Stofnlánadeildar eru:

1. Árlegt framlag ríkissjóðs.
2. Gjald á söluvöru og þjónustu landbúnaðarins, þ. e. ½% á söluvörur í alifugla- og svínarækt, fiskeldi, fiskirækt, land- og veiðileigu en 1% á annað, sem gjaldskylt er.
3. Gjald á óniðurgreitt heildsöluverð landbúnaðarvara er nemur 1%.
4. Jöfnunargjald, 1%, er reiknað skal á sama hátt og segir í 3.
5. Árlegt framlag ríkissjóðs er nemi jafnhárrí fjárhæð og nemur samanlögðum tekjum skv. 2. og 3.
6. Vaxtatekjur.

Búnaðarbanka Íslands er heimilt að fengnu leyfi ríkisstjórnarinnar að taka lán vegna Stofnlánadeildar landbúnaðarins í samræmi við ákvörðun Alþingis í framkvæmdaáætlun hverju sinni.

Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar Stofnlánadeildar landbúnaðarins og greiðir þær ef eignir og tekjur hennar hrökkva ekki til.

Á Stofnlánadeildina er lögð ákveðin framlags- og greiðsluskylda til Lífeyrissjóðs bænda.

Starfsmenn Stofnlánadeildar eru 10.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu deildarinnar 1984:

Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	412,9 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984	1 694,8 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	269,1 milljónir króna
Skuldabréfaeign 31.12.1984	1 319,0 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	248,0 milljónir króna
Rekstrarkostnaður 1984	23,0 milljónir króna

Framleiðnisjóður landbúnaðarins.

Um hann gilda lög nr. 89 frá 17. desember 1966, með síðari breytingum. Sjóðurinn heyrir undir landbúnaðarráðherra, sem skipar honum 5 manna stjórn til fjögurra ára í senn. Búnaðarfélag Íslands, Stéttarsamband bænda, stjórn Búnaðarbanka Íslands og stjórn Framkvæmdastofnunar ríkisins tilnefna hver 1 mann í stjórn sjóðsins, en ráðherra skipar formann án tilnefningar. Búnaðarbanki Íslands hefur umsjón með Framleiðnisjóði og sér um bókhald hans og rekstur eftir nánara samkomulagi við stjórn sjóðsins. Hlutverk sjóðsins er að veita styrki og lán til framleiðniaukningar og hagræðingar í landbúnaði og atvinnurekstrar á bújörðum. Má jöfnum höndum styrkja rannsóknir og framkvæmdir er miða að lækun framleiðslu- og dreifingarkostnaðar, svo og framkvæmdir, er stefna að því að samræma landbúnaðarframleiðsluna þörfum þjóðfélagsins miðað við markaðsaðstæður innan lands og utan á hverjum tíma. Lán og styrki úr sjóðnum má m. a. veita til einstakra bænda, vinnslustöðva, ræktunarsambanda og vísindastofnana.

Í lögum um sjóðinn eru ákvæði um stofnfé hans og greiðslu framlaga til hans úr ríkissjóði á árunum 1972—1976 en engin ákvæði um tekjur.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu sjóðsins 1984:

Skuldabréfaeign 31.12.1984	3,0 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	33,0 milljónir króna
Rekstrarkostnaður 1984	0,3 milljónir króna

Fiskræktarsjóður.

Um Fiskræktarsjóð gildir XIV. kafli laga nr. 76/1970, um lax- og silungsveiði. Með stjórn sjóðsins fara Veiðimálanefnd og veiðimálastjóri, en ákvarðanir um styrki og lán úr sjóðnum eru háð samþykki landbúnaðarráðherra.

Hlutverk sjóðsins er að veita lán og styrki til framkvæmda er lúta að fiskrækt eða fiskeldi, enda samþykki veiðimálastjóri tilhögun framkvæmda og mæli með styrkveitingu.

Tekjur Fiskræktarsjóðs eru sem hér segir:

- fjárveiting úr ríkissjóði,
- gjald af „skírum“ veiðitekjum 2%,
- tekjuafgangur fiskeldisstöðva ríkisins,
- 3% af „óskírum“ tekjum vatnsaflsstöðva í landinu sem selja orku til almennings,
- vaxtatekjur.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu sjóðsins 1984:

Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	1,6 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984	1,0 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	1,0 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	0,8 milljónir króna

Um Iðnaðarsjóð.

Samkvæmt frumvarpi þessu tekur Iðnaðarsjóður við öllum eignum Iðnlánasjóðs svo og skuldbindingum sjóðsins.

Um Iðnlánasjóð gilda lög nr. 68 frá 1967 með síðari breytingum. Sjóðurinn er sjálfstæð stofnun er lýtur yfirumsjón ráðherra þess, sem fer með iðnaðarmál. Ráðherra skipar sjóðnum 3 manna stjórn til fjögurra ára í senn. Einn stjórnarmanna er skipaður án tilnefningar en stjórn Landssambands iðnaðarmanna og stjórn Félags ísl. iðnrekenda tilnefna hvor sinn manninn. Daglegan rekstur Iðnlánasjóðs hefur Iðnaðarbanki Íslands á hendi samkvæmt sérstökum samningi. Tilgangur Iðnlánasjóðs er að styðja iðnað Íslendinga með hagkvæmum stofnlánum. Sjóðurinn veitir stofnlán sem hér segir:

1. Til véla- og tækjakaupa fyrir iðnaðinn.
2. Til byggingar verksmiðju- og iðnaðarhúsa.
3. Til endurskipulagningar iðnfyrirtækja.
4. Til hagræðingar í iðnrekstri.
5. Til framkvæmda er auka hollustu og öryggi og bæta starfsumhverfi á vinnustöðum.
6. Til tölvukaupa.
7. Þegar sérstakar ástæður mæla með má lána iðnfyrirtækjum til fasteignakaupa.

Tekjur Iðnlánasjóðs eru:

1. Gjald, 0,25%, er innheimt af iðnaðinum í landinu.
2. Framlag ríkissjóðs, 0,5 m. kr. ár hvert.
3. Vextir.

Sjóðnum er heimilt að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar að taka lán í innlendri eða erlendri mynt. Í lögum segir, að stofna skuli í Iðnlánasjóði lánadeild iðngarða, er veiti stofnlán til sveitarfélaga, félagssamtaka og einstaklinga, sem reisa iðnaðarmannvirki í því skyni að efla íslenskan iðnað eða skapa með öðrum hætti starfsaðstöðu til handa iðnfyrirtækjum. Tekjur lánadeildarinnar eru:

1. Framlög, er veitt kunna að vera úr ríkissjóði eða á annan hátt.
2. Árin 1980—1983 skyldu renna allt að 2,5 milljónir króna á ári af umráðafé Iðnlánasjóðs til deildarinnar.
3. Andvirði sérstakra lána, sem stjórn Iðnlánasjóðs, að fengnu samþykki iðnaðarráðherra, aflar til deildarinnar.
4. Vextir og vísitöluálög.

Með lögum nr. 55/1984 var Iðnrekstrarsjóður lagður niður en jafnframt stofnuð við Iðnlánasjóð vöruþróunar- og markaðsdeild. Hlutverk hennar er að stuðla að vöruþróun og aukinni samkeppnishæfni iðnaðarins, að örva nýsköpun og auka útflutning iðnaðarvara með:

1. Lánnum til vöruþróunar, hönnunar og annarrar nýsköpunar.
2. Lánnum til útflutnings- og markaðsstarfsemi.
3. Framlagi til Útflutningsmiðstöðvar iðnaðarins.
4. Framlögum til nýrra útflutningsverkefna og þróunarverkefna.
5. Kaupum og sölu hlutabréfa í starfandi fyrirtækjum og þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja.

Ráðstöfunarfé deildarinnar er:

1. Eigið fé Iðnrekstrarsjóðs við gildistöku laga nr. 55/1984.
2. $\frac{4}{7}$ hlutar af því gjaldi, sem innheimt er af iðnaðinum í landinu.
3. Framlag ríkissjóðs er skal að lágmarki vera jafnhátt gjald skv. 2.
4. $\frac{2}{7}$ af gjaldi því, sem innheimt er af iðnaðinum í landinu og skal þeim hlut ráðstafað beint til Útflutningsmiðstöðvar iðnaðarins.
5. Afborganir, verðbætur og vextir af lánnum deildarinnar.
6. Aðrar tekjur.

Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar Iðnlánasjóðs og greiðir þær, ef eignir og tekjur sjóðsins hrökkva ekki til.

Starfsmenn sjóðsins eru 2,5 menn fastir.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu Íðnlánasjóðs 1984:

Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	423,9 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984	1 759,9 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	409,9 milljónir króna
Skuldabréfaeign 31.12.1984	1 615,0 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	305,0 milljónir króna
Rekstrarkostnaður 1984	9,7 milljónir króna

Um Sjávarútvegssjóð.

Samkvæmt frumvarpi þessu tekur Sjávarútvegssjóður við öllum eignum Fiskveiðasjóðs Íslands, Fiskimálasjóðs og Styrktar- og lánasjóðs fiskiskipa, svo og skuldbindingum þessara sjóða. Skal sjóðum þessum nú lýst stuttlega.

Fiskveiðasjóður Íslands.

Um sjóðinn gilda lög nr. 44/1976 með síðari breytingum. Sjóðurinn er sjálfstæð stofnun í eign ríkisins. Útvegsbankanum er ætlað að veita sjóðnum nauðsynlega fyrirgreiðslu og starfsaðstöðu. Sjóðurinn heyrir undir sjávarútvegráðherra en lýtur sérstakri stjórn 7 manna, sem ráðherra skipar til tveggja ára í senn. Einn stjórnarmanna er skipaður án tilnefningar en 6 eru skipaðir samkv. tilnefningu. Seðlabanki, Landsbanki, Útvegsbanki og L. Í. Ú. tilnefna hver 1 mann. Sölumiðstöð hraðfrystihúsanna, Sjávarafurðadeild S. Í. S. og Sölusamband ísl. fiskframleiðenda tilnefna 1 mann sameiginlega og Sjómannasamband Íslands og Farmanna- og fiskimannasamband Íslands tilnefna sameiginlega 1 mann í stjórn sjóðsins. Hlutverk Fiskveiðasjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni í fiskveiðum, fiskiðnaði og skyldri starfsemi með því að veita stofnlán með veði í fiskiskipum, nýsmíðuðum og eldri, vinnslustöðvum, vélum og mannvirkjum, sem að dómi sjóðsstjórnar eru í þágu sjávarútvegsins, þ. á m. skipasmíðastöðvum, dráttarbrautum, viðgerðarverkstæðum, veiðarfæragerðum og verbúðum.

Auk stofnfjár er fjáröflun til Fiskveiðasjóðs sem hér segir:

1. Vextir af lánum og öðrum kröfum.
2. Útflutningsgjöld af sjávarafurðum, sem renna til sjóðsins lögum samkvæmt.
3. Til viðbótar tekjum sjóðsins skv. 2. greiðir ríkissjóður honum árlega fjárhæð, er nemur $\frac{3}{4}$ af tekjum skv. 2.
4. Til viðbótar framlagi til sjóðsins skv. 2. og 3. greiðir ríkissjóður honum árlega 0,35 m. kr.
5. Lántökur innanlands og erlendis.

Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar Fiskveiðasjóðs gagnvart innlendum aðilum. Starfsmenn sjóðsins eru 20.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu sjóðsins 1984:

Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	605,3 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984	8 386,3 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	1 604,5 milljónir króna
Skuldabréfaeign 31.12.1984	7 893,0 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	1 239,0 milljónir króna
Rekstarkostnaður 1984	21,0 milljónir króna

Fiskimálasjóður.

Um Fiskimálasjóð gilda lög nr. 89 frá 5. júní 1947 með síðari breytingum. Sjóðurinn heyrir undir sjávarútvegráðherra. Sameinað þing kys honum 5 manna stjórn til þriggja ára í senn. Fé Fiskimálasjóðs skal verja til sjávarútvegs á eftirfarandi hátt:

1. Sjóðurinn veitir styrki til:
 - a. Hafrannsóknna.
 - b. Rannsóknna á fiskigöngum og fiskistofnum.
 - c. Tilrauna til veiða með nýjum aðferðum eða nýjum veiðarfærum.
 - d. Tilrauna við verkun og vinnslu sjávarafurða.
 - e. Markaðsleita fyrir sjávarafurðir.
 - f. Annarra rannsókna og nýjunga í þarfir sjávarútvegsins.
 Öll styrktarstarfsemi sjóðsins skal vera í samráði við ríkisstjórnina.
 2. Sjóðurinn má veita viðbótarlán gegn síðari veðrétti til stofnunar alls konar fyrirtækja er horfa til eflingar fiskveiða og hagnýtingar sjávarafla. Þessi lán skulu einkum veitt til þeirra staða þar sem er tilfinnanleg vöntun slíkra fyrirtækja en lítið fjármagn fyrir hendi. Tekjur Fiskimálasjóðs eru auk eigna Fiskimálasjóðs, sem starfaði samkv. lögum nr. 75
 31. desember 1937:
 1. Vextir og aðrar tekjur af eignum sjóðsins.
 2. Tekjur af útflutningsgjaldi samkvæmt lögum.
 Stjórn Fiskimálasjóðs er heimilt að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar að taka lán til starfsemi sjóðsins. Ríkisstjórninni er heimilt að ábyrgjast lán þetta fyrir hönd ríkissjóðs. Starfsmenn sjóðsins eru 2.
- Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu sjóðsins 1984:
Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	9,2 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984 ...	24,9 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	14,9 milljónir króna
Skuldabréfaeign 31.12.1984	5,1 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	6,6 milljónir króna
Rekstrarkostnaður 1984	1,5 milljónir króna

Styrktar- og lánasjóður fiskiskipa.

Á fjárlögum fyrir árið 1944 22. gr. XX. lið, var ríkisstjórninni heimilað að verja úr framkvæmdasjóði ríkisins 5 milljónum króna til byggingar fiskiskipa samkvæmt reglum sem Alþingi samþykkir. Millipinganevnd í sjávarútvegsáttalögum hafði mál þetta til athugunar. Hún gat ekki komið sér saman um hvernig fénu skyldi varið, en að lokum flutti meiri hluti nefndarinnar frumvarp til laga um að stofnaður yrði sérstakur styrktar- og lánasjóður fiskiskipa og varð frumvarpið að lögum nr. 9/1944, um stuðning við nýbyggingu fiskiskipa.

Lög nr. 9/1944 eru enn í gildi og gengur sjóðurinn undir nafninu „**Styrktar- og lánasjóður fiskiskipa**“ og er í vörslu sjávarútvegsráðherra. Sjóðnum var í upphafi ætlað mikið hlutverk og skyldi verja fé úr sjóðnum til umsækjenda er smíða vildu fiskiskip og var annað hvort um að ræða beina styrki eða vaxtalaus lán sbr. 1. gr. laganna. Við ákvörðun um styrk- eða lánveitingu átti skv. 4. gr. að taka tillit til efnahags umsækjanda og skv. 2. gr. laganna gat enginn fengið úthlutun úr sjóðnum nema skipin væru smíðuð samkvæmt teikningu er atvinnuáráðuneytið hefði samþykkt. Sama gilti um vél skipsins. Smíði skipanna skyldi fara fram undir eftirliti skipaskoðunarmanna er atvinnuáráðuneytið tilnefndi hverju sinni.

Samkvæmt lögnum skyldi atvinnuáráðherra skipa 5 manna nefnd er veitti lán eða styrki úr sjóðnum, að fengnum tillögum stjórnar Fiskifélags Íslands. Skyldu 4 nefndarmanna skipaðir samkvæmt tilnefningu þingflokka, einn af hverjum flokki, en formaður skipaður án tilnefningar. (3. gr.)

Sjóður þessi hefur ekki staðið undir sér enda fyrirkomulag hans gallað, því gengið hefur á höfuðstól hans með tímanum, þó í upphafi hafi honum verið fengið umtalsvert fé. Atvinnuáráðherra, síðar sjávarútvegsráðherra, hefur haft umráð sjóðsins og veitt úr

honum frekar lág lán með lágum vöxtum til að hjálpa mönnum í sjávarútvegi til að komast yfir óvænta og tímabundna erfiðleika í rekstri.

Fiskveiðasjóður Íslands sér um útgáfu skuldabréfa fyrir lánunum, tekur við greiðslu afborgana og annast reikningshald fyrir sjóðinn sbr. 9. gr.

Eftirfarandi upplýsingar gefa nokkra hugmynd um stærð og veltu sjóðsins 1984:

Niðurstöðutölur rekstrarreiknings 1984	0,7 milljónir króna
Niðurstöðutölur efnahagsreiknings 31.12.1984	5,6 milljónir króna
Eigið fé 31.12.1984	5,6 milljónir króna
Skuldabréfaeign 31.12.1984	4,5 milljónir króna
Lán og styrkir 1984	3,2 milljónir króna

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Gert er ráð fyrir að sömu lög taki til þriggja stærstu atvinnuvegasjóða landsins. Með því móti er lögð áhersla á að skipulag og starfsemi sjóðanna sé samræmd þótt einstök atriði séu frábrugðin frá einum sjóð til annars, sbr. nánar II. — IV. kafla frumvarpsins.

Í 2. mgr. segir að sjóðirnir séu sjálfstæðar stofnanir. Æðsta vald í málefnum sjóðanna verður hjá stjórnunum þeirra þótt þær séu að sjálfsögðu bundnar af þeim ramma sem skipulagi og starfsemi sjóðanna er settur með lögum þessum.

Um 2. gr.

Hér er hlutverk Búnaðarsjóðs skilgreint. Þessi kafli geymir síðan nánari ákvæði um það hvernig sjóðurinn skuli vinna að hlutverki sínu.

Hlutverk Búnaðarsjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum. Með niðurlagsorðunum eru tekin af öll tvímæli um það, að þótt sjóðurinn hafi skyldum að gegna við landbúnaðinn, þá er honum heimilt að leggja öðrum atvinnugreinum lið.

Um 3. gr.

Lagt er til að yfir Búnaðarsjóð verði 5 manna stjórn sem skipuð verði til eins árs í senn. Stjórnir þeirra sjóða, sem hinir nýju atvinnuvegasjóðir leysa af hólmi, eru misjafnlega fjölmennar og skipaðar eða kjörnar til misjafnlega langs tíma. Lagt er til að samræmdri skipan verði komið á að þessu leyti hjá öllum sjóðunum þremur.

Um 4. gr.

Hér er lagt til að árlega verði haldinn sérstakur ársfundur Búnaðarsjóðs, þar sem stjórn sjóðsins leggi ársskýrslu sjóðsins og reikninga fram til umræðu og afgreiðslu. Auk þess er ársfundi fengið það hlutverk að kjósa endurskoðendur sjóðsins og ákveða þóknun stjórnarmanna. Ársfundur gegnir því ákveðnu lögbundnu eftirlitshlutverki.

Innan Búnaðarsjóðs skal starfa sérstök nýsköpunar- og umbótadeild, sbr. 11. gr. Þar sem deildin hefur engar fastar tekjur er lagt til að ársfundur geti ákveðið að hluti ráðstöfunarfjár Búnaðarsjóðs skuli renna í þessa deild. Loks segir að ársfundur geti gert tillögur til stjórnar sjóðsins um stefnumarkandi atriði er varða skipulag og starfsemi sjóðsins. Stjórnin er þó ekki bundin af slíkum samþykktum ársfundar, þar sem hún fer með æðsta vald í málefnum sjóðsins.

Lagt er til að atkvæðisbærir ársfundarfulltrúar verði samtals 20 talsins, tilnefndir af sömu aðilum og tilnefna menn í stjórn sjóðsins. Jafnframt er tekið fram að stjórn sjóðsins geti boðið að sitja ársfund öðrum þeim sem hún telur ástæðu til að sitja fundinn.

Um 5. gr.

Hér eru tilgreind helstu verkefni stjórnar Búnaðarsjóðs. Þótt ákvarðanataka um veitingu lána og ábyrgða og úthlutun styrkja úr sjóðnum sé falin stjórn sjóðsins, getur stjórnin engu síður veitt forstöðumanni sjóðsins heimild til að annast slíkt innan þeirra marka sem stjórnin sjálf ákveður.

Um 6. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 7. gr.

Búnaðarsjóður sinnir hlutverki sínu meðal annars með lánveitingum. Ekki þykir ástæða til að reyna að telja upp í lögnum eða afmarka þau viðfangsefni sem sjóðurinn eigi eða megi lána til. Sjóðsstjórn metur það sjálf hvaða lánveitingar séu til þess fallnar að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur. Stjórn sjóðsins ákveður með sama hætti hvort móttaka lánsúmsóknna og mat og afgreiðsla á þeim fari alfarið fram hjá sjóðnum sjálfum eða hvort áskilja skuli milligöngu og jafnvel ábyrgð viðskiptabanka eða annarra lánastofnana.

Um 8. gr.

Samkvæmt þessari grein verður það á valdi sjóðsstjórnar að ákveða og meta hvaða tryggingar teljist fullnægjandi fyrir lánnum úr sjóðnum. Þykir ekki rétt að binda í lögum hvers konar tryggingar skuli vera skilyrði lána. Stjórnin getur hins vegar sjálf sett hér vinnu- og viðmiðunarreglur um þessi efni ef hún telur ástæðu til.

Um 9. gr.

Samkvæmt þessari grein er sjóðsstjórn veitt heimild til að láta lánshlutföll og lánakjör, svo sem lánstíma og vexti, vera mismunandi eftir því hvaða tryggingar eru settar fyrir lánnum. Mat stjórnarinnar á þeirri áhættu fyrir sjóðinn sem lánveitingu sé samfara kann m. ö. o. að hafa áhrif á lánsfjárhæðir, lánstíma og útlánsvexti, bæði til hækkunar og lækkunar.

Um 10. gr.

Hér segir að Búnaðarsjóði sé heimilt að veita ábyrgðir á lánnum í samræmi við hlutverk sitt. Þá er átt við að sjóðurinn ábyrgist gagnvart tilteknum aðila lán sem sá aðili veitir þriðja aðila. Sjóðsstjórn metur hverra baktrygginga hún krefst hjá þeim sem hún gengst í ábyrgðir fyrir.

Um 11. gr.

Samkvæmt þessari grein skal starfa sérstök deild við sjóðinn er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í landbúnaði eða öðrum atvinnugreinum. Gert er ráð fyrir að eignir Framleiðnisjóðs landbúnaðarins renni í þessa deild, sbr. 3. mgr. 14. gr. Ber að halda fé þessu og fjármagnstekjum af því aðgreindu í bókhaldi og reikningum sjóðsins.

Stjórn sjóðsins getur veitt lán og styrki úr deild þessari til tilgreindra verkefna. Þá segir að heimilt sé að afskrifa lán sem veitt eru samkvæmt þessari grein, ef verkefni sem lánað hefur verið út á, ber ekki tilætlaðan árangur. Þá er stjórn sjóðsins heimilt að ráðstafa fjármunum deildarinnar til þátttöku í stofnun nýrra fyrirtækja eða til kaupa á eignarhlutum í starfandi fyrirtækjum. Notkun þessarar heimildar verður að vera í samræmi við hlutverk deildarinnar, sem er að styðja nýsköpun og umbætur. Þegar eignarhlutar í fyrirtækjum sem sjóðurinn hefur eignast á grundvelli þessarar lagagreinar eru seldir rennur söluandvirðið til deildarinnar.

Um 12. gr.

Með fjárfestingar- og þróunarfélögum er hér átt við félög sem sjálf fjárfesta síðan eða taka þátt í öðrum fyrirtækjum sem mynduð eru um einstök viðfangsefni eða tiltekinn atvinnurekstur.

Um 13. gr.

Búnaðarsjóður tekur m. a. við skuldbindingum Stofnlánadeildar landbúnaðarins, Byggingarstofnunar landbúnaðarins og Framleiðnisjóðs landbúnaðarins gagnvart starfsfólki. Í því felst ekki að starfsfólk þessara sjóða og stofnana verði samkvæmt lögum þessum sjálfkrafa starfsfólk Búnaðarsjóðs. Stjórn Búnaðarsjóðs fær það hlutverk að ráða hinum nýja sjóði forstöðumann og hann ræður sjóðnum síðan annað starfsfólk í samráði við sjóðsstjórn.

Um 14. gr.

Tekjur Stofnlánadeildar landbúnaðarins flytjast til Búnaðarsjóðs, þó með þeirri veigamiklu undantekningu að lögbundin ríkisframlög falla brott. Einnig er lagt til að afnumið verði ½% gjald á söluvörur í fiskeldi og fiskirækt sem runnið hefur til Stofnlánadeildar landbúnaðarins, enda er ekki sérstaklega mælt fyrir um skyldur Búnaðarsjóðs við fiskeldi og fiskirækt. Á hinn bóginn yfirtekur Búnaðarsjóður eignir, skuldbindingar og tekjur Fiskræktarsjóðs sem er afar rýr og verður hann þar með lagður niður.

Í lögum um Stofnlánadeild landbúnaðarins segir að Framleiðsluráð landbúnaðarins annist innheimtu á gjöldum þeim sem lögð eru á söluvörur og þjónustu landbúnaðarins og heildsöluverð landbúnaðarvára. Ekki þykir rétt að binda slíkt í lög. En tekið er fram í þessari grein frumvarpsins að Búnaðarsjóður geti samið við annan aðila um að hann annist innheimtu á gjöldum samkvæmt þessari grein. Þá segir að innheimta og álagning gjaldanna skuli fara fram samkvæmt nánari ákvæðum í reglugerð. Sami háttur hefur verið hafður á varðandi álagningu og innheimtu gjalda til Stofnlánadeildar landbúnaðarins.

Um 15. gr.

Ekki þykir rétt að lögfesta ákveðna deildaskiptingu eða starfsskipulag sjóðsins, þar sem aðstæður og þarfir geta verið breytingum undirorpnar. Samkvæmt þessari grein getur landbúnaðarráðherra samkvæmt tillögum stjórnar sjóðsins, sem fer, eins og fyrr getur, með æðsta vald í málefnum hans, sett nánari ákvæði um skipulag sjóðsins og framkvæmd laga þessara í reglugerð.

Um 16. gr.

Hér er hlutverk Iðnaðarsjóðs skilgreint. Kaflinn geymir síðan, með hliðstæðum hætti og kaflarnir um hina atvinnuvegasjóðina, nánari ákvæði um það hvernig sjóðurinn skuli vinna að hlutverk sínu.

Hlutverk Iðnaðarsjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í iðnaði eða öðrum atvinnugreinum. Að öðru leyti vísast til athugasemda með 2. gr. frumvarpsins.

Um 17.—24. gr.

Ákvæði þessi eru nánast samhljóða 3.—10. gr. frumvarpsins og vísast til athugasemda með þeim greinum.

Um 25. gr.

Samkvæmt þessari grein skal starfa sérstök deild við Iðnaðarsjóð er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í iðnaði eða öðrum atvinnugreinum. Gert er ráð fyrir að eignir vöruþróunar- og markaðsdeildar Iðnlánasjóðs renni í þessa deild, sbr. 2. mgr. 28. gr. sem og ¼ hlutar þessa gjalds sem innheimt verður hjá iðnaðinum í landinu skv. 2. tl. 1. mgr. 16. gr. Ber að halda fé þessu og fjármagnstekjum af því aðgreindu í bókhaldi og reikningur sjóðsins.

Sjá enn fremur athugasemdir með 11. gr. frumvarpsins.

Um 26. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 27. gr.

Sjá athugasemdir með 13. gr. frumvarpsins.

Um 28. gr.

Tekjur Iðnaðarsjóðs verða þær sömu og tekjur Iðnlánasjóðs, með þeirri veigamiklu undantekningu þó að lögbundin ríkisframlög falla brott. Sem fyrr greinir skulu $\frac{4}{7}$ hlutar af því gjaldi sem innheimt er af iðnaðinum í landinu skv. þessari grein renna til sérstakrar nýsköpunar- og umbótadeildar innan sjóðsins en sama hlutfall rann áður til vöruþróunar- og markaðsdeildar Iðnlánasjóðs. Og $\frac{3}{7}$ hlutar skulu áfram renna óskiptir til Útflutningsmiðstöðvar iðnaðarins. Hins vegar er fellt niður það ákvæði Iðnlánasjóðslaga að verja skuli 10% af árlegu iðnlánasjóðsgjaldi til að greiða fyrir hagrannsóknum í þágu iðnaðarins og aðgerðum sem stuðla að þjóðhagslega hagkvæmri iðnþróun í landinu. Ekkert stendur þó í veginum fyrir að Iðnaðarsjóður eða hin sérstaka deild innan hans verji áfram fé til slíkra verkefna.

Um 29. gr.

Grein þessi er samhljóða 15. gr. frumvarpsins, að öðru leyti en því að iðnaðarráðherra kemur eðli málsins samkvæmt í stað landbúnaðarráðherra.

Um 30. gr.

Hér er hlutverk Sjávarútvegssjóðs skilgreint. Kaflinn geymir síðan, með hliðstæðum hætti og kaflarnir um hina atvinnuvegasjóðina, nánari ákvæði um það hvernig sjóðurinn skuli vinna að hlutverki sínu.

Hlutverk Sjávarútvegssjóðs er að efla framleiðslu og framleiðni og styðja umbætur í sjávarútvegi eða öðrum atvinnugreinum. Að öðru leyti vísast til athugasemda með 2. gr. frumvarpsins.

Um 31.—38. gr.

Ákvæði þessi eru því sem næst samhljóða 3.—10. gr. frumvarpsins og vísast til athugasemda með þeim greinum.

Um 39. gr.

Samkvæmt þessari grein skal starfa sérstök deild við Sjávarútvegssjóð er hafi það hlutverk að styðja nýsköpun og umbætur í sjávarútvegi eða öðrum atvinnugreinum. Gert er ráð fyrir að eignir Fiskimálasjóðs renni í þessa deild, sbr. 2. mgr. 42. gr., sem og 5% af þeim hluta útflutningsgjalds af sjávarafurðum sem rennur til sjóðsins lögum samkvæmt. Ber að halda fé þessu og fjármagnstekjum af því aðgreindu í bókhaldi og reikningum sjóðsins.

Sjá enn fremur athugasemdir með 11. gr. frumvarpsins.

Um 40. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 41. gr.

Sjá athugasemdir með 13. gr. frumvarpsins.

Um 42. gr.

Tekjur Sjávarútvegssjóðs verða þær sömu og tekjur Fiskveiðasjóðs og Fiskimálasjóðs, með þeirri veigamiklu undantekningu þó að lögbundin ríkisframlög falla brott. Sem fyrr greinir skal 5% af þeim hluta útflutningsgjalds af sjávarafurðum sem til Sjávarútvegssjóðs rennur lögum samkvæmt renna til sérstakrar nýsköpunar- og umbótadeildar innan sjóðsins. Er það svipað hlutfall og rennur nú til Fiskimálasjóðs.

Um 43. gr.

Samkvæmt lögum nr. 4/1976 um Stofnfjárssjóð fiskiskipa skal starfa sérstök deild við Fiskveiðasjóðs Íslands er nefnist Stofnfjárssjóður fiskiskipa. Lagt er til að Stofnfjárssjóður fiskiskipa verði eftir gildistöku laga þessara deild við Sjávarútvegssjóð.

Um 44. gr.

Ekki þykir rétt að lögfesta ákveðna deildaskiptingu eða starfsskipulag Sjávarútvegs-
sjóðs umfram það sem gert er ráð fyrir í 43. gr. Grein þessi er samhljóða 15. gr.
frumvarpsins, að öðru leyti en því að sjávarútvegráðherra kemur eðli málsins samkvæmt í
stað landbúnaðarráðherra.

Um 45. gr.

Ekki þykir eðlilegt að ákveða með lögum að tiltekna bankastofnanir eða aðrar
stofnanir annist daglegan rekstur sjóðanna. Hins vegar er tekið fram að sjóðsstjórnunum sé
heimilt að semja um það að aðrar stofnanir annist daglegan rekstur sjóðanna. Stjórnirnar
meta það því sjálfar hvort og hvar eftir slíku skuli leitað.

Um 46. gr.

Hér er gert ráð fyrir að sjóðirnir geti tekið lán til starfsemi sinnar, innanlands eða
erlendis, í samræmi við lánsfjárlög hverju sinni. Lagt er til að hver sjóður geti tekið slík lán
beint og milliliðalaust telji stjórn hans slíkt hagkvæmt. Ekkert er því hins vegar til fyrirstöðu
að lántaka fari fram fyrir milligöngu annarra aðila, t. d. Framkvæmdasjóðs eða Seðlabanka.

Ekki verður til að dreifa lögbundinni ríkisábyrgð á skuldbindingum sjóðanna og verður
því að afla ríkisábyrgðar sérstaklega á einstökum lántökum eða skuldbindingum til þess að
slík ábyrgð verði fyrir hendi. Ríkisábyrgð, sem fyrir hendi var á skuldbindingum sem
sjóðirnir yfirtaka við gildistöku laga þessara, helst þó.

Um 47. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 48. gr.

Ákvæðið er í samræmi við 15. gr. laga nr. 45/1971 um Stofnlánadeild landbúnaðarins og
3. mgr. 5. gr. laga nr. 89/1966 um Framleiðnisjóð landbúnaðarins, 25. gr. laga nr. 68/1967
um Iðnlánasjóð og 19. gr. laga nr. 44/1976 um Fiskveiðasjóð Íslands.

Það ákvæði Framleiðni- og Fiskveiðasjóðslaga, að tiltekin skjöl séu undanþegin
stimpilgjöldum og/eða þinglýsingargjöldum eru ekki tekin upp í greinina.

Um 49. gr.

Ákvæðið er í samræmi við 16. gr. laga nr. 45/1971 um Stofnlánadeild landbúnaðarins og
2. mgr. 5. gr. laga nr. 89/1966 um Framleiðnisjóð landbúnaðarins, 2. mgr. 24. gr. laga nr. 68/
1967 um Iðnlánasjóð og 2. málslíð 22. gr. laga nr. 44/1976 um Fiskveiðasjóð Íslands.

Um 50. gr.

Ákvæði þetta um þagnarskyldu er í samræmi við slík ákvæði í lögum um banka og aðrar
lánastofnanir og þarfnast ekki skýringa.

Um 51. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 52. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 53. gr.

Lagaákvæði um Byggingastofnun landbúnaðarins eru hér úr gildi numin, en Byggingastofnun starfar nú undir stjórn Stofnlánadeildar landbúnaðarins, sem greiðir kostnað af rekstri hennar. Verkefni Byggingastofnunar landbúnaðarins eru að samþykkja uppdrætti af þeim mannvirkjum, sem lán eru veitt til úr Stofnlánadeild landbúnaðarins eða öðrum opinberum sjóðum, sem stofnaðir kunna að verða að tilhlutan ríkisins og veita lán til mannvirkja í sveitum; að gefa út upplýsingar með almennum leiðbeiningum um byggingar og fyrirkomulag þeirra; að sjá bændum fyrir hentugum teikningum af mannvirkjum og húsum til sveita; að fylgjast með innlendum og erlendum nýjungum í húsagerð, rannsaka þær og gera tilraunir með það er til framfara mætti verða í gerð og notkun húsa; og að gera áætlanir og skipulagsuppdrætti fyrir byggingar í sveitum og gefa ráðleggingar um fjárfestingu. Samkvæmt frumvarpi þessu yfirtekur Búnaðarsjóður eignir og skuldir Byggingastofnunar landbúnaðarins. Þar með verður það lagt í vald Búnaðarsjóðs að ákveða hvort og þá að hvaða leyti starfsemi Byggingastofnunarinnar samræmist hlutverki sjóðsins og skuli því haldið áfram á vegum hans.

Lögbundin skylda Stofnlánadeildar landbúnaðarins til að greiða hugsanlegan mismun á tekjum og útgjöldum Lífeyrissjóðs bændna færast ekki yfir á Búnaðarsjóð né heldur lögákveðinn réttur Stofnlánadeildar til lána úr lífeyrissjóðnum.

Um 54.—55. gr.

Parfnast ekki skýringa.

Um 56. gr.

Skv. 3. tl. 4. gr. laga nr. 52/1983 renna 18% útflutningsgjalds af sjávarafurðum, öðrum en grásleppuafurðum, til Fiskveiðasjóðs og 0,8% til Fiskimálasjóðs. Lagt er til að hér eftir renni 18,8% útflutningsgjaldsins til Sjávarútvegssjóðs.

Um 57. gr.

Parfnast ekki sérstakra skýringa.